

Föredrag om Paul Harris 21.2.2014 / MRK

Rotarys grundare, Paul Harris, träffade under hösten 1900 kollegan och advokaten Bob Frank för att äta middag tillsammans med honom i den norra delen av Chicago. De promenerade runt i området, och stannade vid butiker längs vägen. Harris var imponerad av att hans kamrat var vän med många av affärsinnehavarna. Harris hade inte sett denna typ av kamratskap bland affärsmän sedan han flyttat till storstaden Chicago 1896. Han undrade för sig själv om det skulle kunna finnas ett sätt att kanalisera detta fenomen, eftersom det påminde honom om hans uppväxttid i den lilla orten Wallingford, Vermont, där ju alla kände alla. Harris övertalade småningom lokala affärsmän i Chicago att gå med honom i en speciell klubb för just sådan gemenskap och kamratskap. Denna hans vision lade grunden till hela Rotary rörelsen.

"Tanken visade bara på det jag upplevde att måste ha hänt med hundratals, kanske tusentals, andra i den stora staden. Jag var säker på att det måste finnas många andra unga män som hade kommit från gårdar och små byar för att etablera sig i Chicago? Varför inte föra dem samman på ett ordnat sätt? Om andra hade en längtan efter gemenskap på samma sätt som jag hade, så skulle ju något kunna komma ut av det." Kommenterade Paul Harris själv denna händelse efteråt.

Harris var i tre års ålder när han flyttade till sina farföräldrars hem för att växa upp hos dem. Harris föddes den 19 april 1868, som barn till George och Cornelia Harris i Racine, Wisconsin. Pappan George försökte försörja sin familj som småföretagare, men han fick ofta förlitat sig på sin far för ekonomiskt bistånd. I juli 1871 kan man säga att denna tillit blev permanent när Paul och hans äldre bror Cecil, skickades att bo med sina farföräldrar i Wallingford, Vermont. Harris skrev senare: "Av alla omdömen som skulle ha kunnat riktats mot George och Cornelia, skulle snålhet ha stått den minsta chansen att vara högst på listan. De var både royal spenders." Citat slut.

Harris kom att börja studera vid University of Vermont i Burlington, 1886. Harris uppfostrades således av sina farföräldrar, Howard och Pamela Harris, och såg bara till sina egna föräldrar nu och då. Han växte upp som ung i en miljö där man vördade familjevärderingar, vilket för övrigt också präglade hela staten New England. I oktober 1928, då han återvände till sitt barndomshem för charter firandet av att en rotaryklubb grundades i Wallingford, uttalade han vid ett tillfälle; "Mycket av det som finns i Rotary idag kan spåras tillbaka till den gamla goda genomsnitts New England familjens värderingar." Citat slut.

Han var ett livligt barn enligt källorna. Han genomgick grundskola i Wallingford och gymnasieskola i Rutland, där han härjade ganska vilt och ofta struntade i lektionerna. Han deltog också i Black River Academy i närbelägna Ludlow, men kastades ut efter bara några veckor. Harris skrevs nog in vid University of Vermont i Burlington men religerades tillsammans med tre andra i december 1886 på grund av sin inblandning i ett underjordiskt sällskap. Han skrev senare själv om händelsen, att även om han var oskyldig till det brott han anklagades för, var avvisningen nog ändå berättigad. Citat slut.

Harris fick tillbringa vårterminen med en privatlärare och på hösten 1887 skrevs han sedan in vid Princeton University. Hans studietid vid Princeton avbröts dock av att hans farfar avled i mars 1888. Han avslutade visserligen terminen på universitetet, men återvände inte till skolan följande år.

Efter Princeton, tog sig Harris till Iowa, där han på något sätt fann sitt professionella kall som prentis på advokatfirman St. John , Stevenson och Whisenand i Des Moines . Efter denna sin lärlingstid, antogs han till University of Iowa i Iowa City och avlade sedermera en jur. kand. examen i juni 1891.

År 1896 var han tillbaka och bosatte sig åter i Chicago , där han öppnade en advokatbyrå i det centrala affärsdistriktet . Han var aktiv i sin yrkesutövning som advokat i mer än fyra decennier. Harris sökte alltid meningsfulla, personliga och andliga relationer i tillvaron, förutom sina yrkesmässiga kontakter med andra människor. Han deltog regelbundet i gudstjänster på söndagar, men intressant nog besökte han gärna många olika kyrkor, i stället för att rikta in sig på en viss församling, som brukligt var.

Senare i sitt liv, sade han att hans religiösa tillhörighet var, som han själv uttryckte det , svår att etikettera . " Jag har verkligen ingen kyrklig tillhörighet och jag är inte lätt att klassificera i det sammanhanget , det vill säga min övertygelse är inte av den definitiva karaktär som är avgörande för en helhjärtad tillhörighet till en kyrka. Dessutom kan man dessa dagar höra de bästa av predikningar över radion och jag hör i allmänhet tre eller fyra predikningar varje söndag . " Citat slut.

Harris älskade naturen och 1908 gick han med i en grupp som organiserade månatliga, oftast på lördag eftermiddagar, naturvandringar genom skogar, fält , kullar och dalar runt om staden. 1911 blev gruppen formaliserad och kallade sig, fritt översatt till svenska, för Prärieklubben. Och givetvis fungerade Harris som en av dess ordföranden.

Efter att ha startat upp sin advokatbyrå i Chicago, hade Harris samlat flera affärsbekanta runt sig för att diskutera idén om att bilda en organisation för, ledande lokala yrkesmän. **Den 23 Feb 1905** samlades fyra herrar, nämligen; Harris själv, Gustaf Loehr, Silvester Schiele och Hiram Shorey på Loehrs kontor, i rum 711, i Unity Building i centrala Chicago . Detta var det första, egentliga rotaryklubbmötet som hållits. Alltså exakt för 109 år sedan inkommande söndag.

I februari 1907 valdes Harris till den tredje presidenten i ordningen, för rotaryklubben i Chicago, en position han innehade till hösten 1908. Under hans ledning, bildades det verkställande utskottet , senare kallat Möjligheternas kommitté, på svenska tror jag , som sammanträdde under lunchtid och var öppet för alla medlemmar. Det är intressant såtillvida att just denna mötestid lade grunden till Rotarys tradition med att ha klubbens möten i lunchtid. Mot slutet av sitt presidentskap arbetade Harris hårt för att sprida Rotarykonceptet utanför Chicago. Några klubbmedlemmar representerade ett oväntat hårt motstånd mot ide'n, som berodde på att de inte ville ta på sig ytterligare en ekonomisk risk. Men Harris framhärjade och redan år 1910 hade Rotaryrörelsen expanderat till flere andra större städer i USA.

Harris hade redan tidigare insett behovet av att bilda en verkställande styrelse samt något vi skulle likna vid ett riksförbund. I augusti 1910 höll rotarianerna sitt första nationella konvent i Chicago, där de 16 befintliga klubbarnas representanter, enades om att grunda National Association of Rotary Clubs . Den nya föreningen valde enhälligt Harris till dess första president. I slutet av sin andra mandatperiod, avgick dock Harris pga. ohälsa men också pga. kraven från sin yrkesutövning och sitt privatliv . Han valdes dock, som tecken på en stor erkänsla, till president emeritus, en titel som han de facto innehade fram till sin död.

I mitten av 1920-talet blev Harris åter aktivt engagerad i Rotary, han deltog bl.a. aktivt i konvent och besökte klubbar över hela världen.

Harris träffade Jean Thomson , skotskfödd dotter till John och Ann Thomson , under en utomhus utflykt med vad som senare skulle bli just Prærieklubben." En vacker mars lördag 1910 gick jag med min kollega Elgin ombord på ett tåg västerut. Jag var ungt och ganska fördomsfri angående det äktenskapliga ämnet . Det vill säga, jag hade aldrig riktigt stängt mitt sinne och hjärta för möjligheten till äktenskapliga lycka och där hon kom in, Jean . " Berättar Harris själv.

De gifte sig den 2 juli 1910 i Chicago . År 1912 köpte de ett hus på Longwood Drive i Morgan Park, en förort till Chicago. De namngav sitt hus till Comely Bank, efter gatan i Edinburgh , där Jean hade bott som barn. Där underhöll de inte bara vänner från Chicago utan också från hela världen de facto och var värdar för sammankomster och återträffar i rotaryklubben i Chicago . Många möten ägde rum utomhus i trädgården, i vad de själva kallade sin " Garden of Friendship " eller " Friendship Garden . "

Paret hade inga barn och Jean reste med Harris på hans besök i rotaryklubbar runt om i världen . Efter det att Harris dog, fortsatte hon ett tag att bo kvar på Comely Bank. Hon sålde emellertid senare huset och återvände till sitt hemland och barndomsstaden Edinburgh, där hon avled 1963. Paul och Jean Harris Home Stiftelsen köpte huset 2005 och planerar att rädda det och återställa det i ursprungligt skick.

Harris ville skriva ett speciellt budskap till alla rotarianer att läsa, men på den tiden hade Rotary inget instrument att sprida ordet med . Chesley Perry , Rotarys förste generalsekreterare , föreslog att man skulle skapa en publikation för att sprida nyheter och information om klubbens verksamhet, med tanken att kostnaden skulle uppvägas av annonsintäkter. I och med detta föddes förslaget till publikationen The Rotarian.

Harris artikel " Rational Rotarianism " dök upp på första sidan av det första numret i januari 1911. Han skrev " Vi passerar vår tionde Milestone " för att fira Rotarys 10-årsjubileum i februari 1915. Harris har i sin litterära gärning försökt undersöka vad som orsakar människor att göra goda saker och han beskrev hur Chicago 1905 var moget för den typ av förändring Rotary faktiskt kunde erbjuda. Han beskrev också insiktsfullt Rotarys framtida utmaningar och dess stora potential som en kraft för fred i världen.

Paul och Jean reste i tre månader under 1935 genom Sydostasien och Australien. Harris ville publicera sin dagbok från denna resa i bokform, som skulle bli en del av en serie, för att beskriva sina resor som en ambassadör för Rotary . Han tänkte att han skulle försöka kombinera en sorts pamflett stils rapporter med vad han hade skrivit om tidigare under resor till Europa och Sydafrika, i form av en bok. Även om han också skrev 1937 om sin resa till Central-och Sydamerika, hann han aldrig sammanställa materialet.

I december 1945 reste paret Harris till Tuskege, Alabama, för att tillbringa vintermånaderna där. För övrigt en resa som de hade gjort många gånger tidigare år. I början av år 1946 drog Harris på sig en besvärlig influensa. Chesley Perry, medlem i rotaryklubben i Chicago och Rotarys generalsekreterare 1910-1942, reste till Tuskegee och rapporterade därifrån att Harris fick god medicinska vård men var fortsatt svag : " Han har haft en del lungproblem under många år. En följd av för lite sömn under långa perioder och dålig kost." citat slut. Paret Harris återvände till Chicago den 28 mars 1946. Paul

Harris avled den 27 januari 1947 i Chicago i en ålder av 78 år, av sviterna efter sin långvariga sjukdom.

Begravningsceremonin hölls på Morgan Park Congregational Church i södra delen av Chicago. Tre rotaryledare talade vid ceremonin: Perry , tidigare RI-presidenten, T.A. Warren, och sedan RI: s president Richard Hedke. Tidigare presidenter i rotaryklubben i Chicago fungerade som kistbärare.

Paul Harris gravsten finns på Mount Hope begravningsplats i södra Chicago. Silvester Schiele , den förste presidenten i rotaryklubben i Chicago , ligger begravd några meter bort. Jean Harris är däremot begravd i Skottland.

Harris gjorde det känt att han skulle föredra bidrag till Rotary Foundation när han avled, istället för blommor. Av en ren tillfällighet, några dagar innan han dog, hade vissa ledande rotarianer åtagit sig att organisera en betydande kapitalanskaffning till stiftelsen . Efter Harris död, skapades Paul Harris minnesfond som ett sätt att värva dessa medel . Denna Paul Harris minnesfond öronmärktes för att hjälpa till att etablera Rotary Foundations stipendier .

Björn Geelnard